

UN TÈXTE MÀGER : LA DECLARACION DELS DRECHES DE L'ÒME E DEL CIUTADAN (26 D'AGOST DE 1789)

Avèm vist que jos l'Empèri Primèr, Napoleon Bonaparte consèrva d'unes aquesits de la Revolucion francesa, notadament lo principi d'egalitat que retrobam dins lo Còdi Civil de 1804.

☐ *Consí aquel principi es establít dins la Declaracion dels dreches de l'òme e del ciutadan, promulgada per l'Amassada nacionala lo 26 d'agost de 1789 ? Quals autres cambiaments fundamentals son exprimits dins aquela declaracion ?*

Article 1èr : Los òmes naisson e demòran liures e egals en dreches. Las distincions socialas pòdon èsser fondadas sonque sus l'utilitat comuna.

Article 2 : La tòca de tota associacion politica es la conservacion dels dreches naturals e imprescriptibles de l'òme. Aqueles dreches son la libertat, la proprietat, la securitat, e la resisténcia a l'opression.

Article 3 : Lo principi de tota sobeiranetat residís essencialment dins la nacion. Cap de còs, cap d'individu pòt pas exercir d'autoritat que n'emana pas expressament.

Article 4 : La libertat consistís a poder far tot çò que nòtz pas als autres : atal, l'exercici dels dreches naturals de cada òme a de bòrnas sonque aquelas qu'asseguran als autres membres de la societat la gaudença d'aqueles dreches. Aqueles bòrnas pòdon èsser determinadas sonque per la lei. [...]

Article 6 : La lei es l'expression de la volontat generala. Totes los ciutadans an drech de concòrrer personalament, o per lors representants, a sa formacion. Deu èsser la meteissa per totes

[...]. Totes los ciutadans son egals a sos uèlhs e son egalament admissibles a totas dignitats, plaças e emplecs publics, segon lor capacitat, e sens altra distincion que la de lors vertuts e de lors talents.

Article 10 : Nul deu pas èsser inquietat per sas opinions, mema religiosas, del moment ont lor manifestacion trebola pas l'òrdre public establít per la lei.

Article 11 : La liura comunicacion de las pensadas e de las opinions es un dels dreches mai precioses de l'òme : tot ciutadan pòt donc parlar, escriure, estampar liurament, levat a respondre d'abús d'aquela libertat dins los cases determinats per la lei.

Article 13 : Per l'entretèn de la fòrça publica, e per las despensas d'administracion, una contribucion comuna es indispensable : deu èsser egalament despartida entre totes los ciutadans, en fonccion de lors facultats.

Questions :

1. Relevar dins l'article 2 les dreches naturals de l'òme, es de dire los dreches que cada individu possedís en rason de son apertenéncia a l'umanitat e non en rason de la societat dins la quala viu.
 2. Qué significa a ton vejaire la frasa de l'article 4 : “La libertat consistís a poder far tot çò que nòtz pas als autras” (*La liberté consiste à pouvoir faire tout ce qui ne nuit pas à autrui*).
 3. Quala libertat afirma los articles 10 e 11 ?
 4. Quala mena d'egalitat afirma los articles 1, 6 e 13 ?
- ☐ *Conclusion :* quals son los principis bèls afirmats dins la Declaracion dels dreches de l'òme e del ciutadan ?